

Nem kell beszélni róla?

A magyarországi Csátalján 2007. június 2-án trianoni emlékművet avattak.

Mielőtt e felemelő eseményről szólnék – mert igenis szólni kell róla – szükséges, hogy ezt az eseményt térben és időben elhelyezzük.

Térben:

Csátalja. Bács-Kiskun megye déli részén egy 1700 lelket számláló helység. Szabadkától egy jó órai autótávolság. Igen szép dolog, hogy **egy ilyen kis helységben is**, ahol nagyszívű emberek élnek, emlékművet állítanak a magyar történelem tragédiájának mentőjeként.

Az imént az „egy ilyen kis helységben is” kifejezést használtam. Nem tudom, hogy valóban helyes volt-e az „is” használata. Ez az „is” arra enged következtetni, hogy Magyarországon már sok trianoni emlékmű van. Valójában van? Hisz a meglévőket is lebontották. Kovács Antal, Csátalja polgármestere, akit lovagi renddel tüntettek ki, az emlékmű avatása alkalmával részletezte azokat a nehézségeket, amelyekkel meg kellett küzdenie, hogy eljussunk az avatás felemelő pillanatáig.

Itt érünk el a „térben és időben” másik dimenziójához, az *idő-höz*:

Nos milyen időkben élünk? Olyan időkben, amikor a jelenlegi hatalmon lévő két magyarországi párt a sikertelen népszavazást (amely számunkra, dél- és felvidékiekre, erdélyiekre és kárpátaljaiakra lesújtó volt) a „bölcshazafiasság győzelmének” nevezte. Hát győzelem az, amikor a magyar nép egy része nemet mond testvéreire, és ezzel még egy pecsétet üt a trianoni békediktátumra? Egyesek mentegetőznek, hogy „rossz időben és rosszul előkészített” volt a népszavazás. Ezt én nem tartom elfogadható magyarázatnak! „Rossz idő” a Rákosi- és Kádár-korszak, világvizonylatban pedig a hidegháborús korszak volt. De abban az időben, amikor a környező országokban a megalakult új államok automatikusan megadják a külföldön élő nemzettársaiknak az állampolgárságot, akkor hogyan lehet „rossz időkre” hivatkozni?!

A 2004. december 5-ét követő Sz. István-napi ünnepségen Szabadkán, azaz Palícson a vezérszónok kijelentette, hogy az idén nem hívtunk meg senkit Magyarországról nemzeti ünnepünkre. A nép spontán tapsolni kezdett, sőt: **én is tapsoltam!** Később átgondolva a történeteket, szégyelltem magam, hisz Szabadkán magyar emberek azért tapsoltak, mert Magyarországról, az anyaországból nem hívtak meg senkit a legnagyobb nemzeti ünnepünkre! Igaz, 2004. december 5-én a hivatalos Magyarország nem édes-hanem mostohaanyaként viselkedett, de nem kell csodálkozni rajta, ha előtte fél évvel az MSZP Erdélyből származó vezetőpolitikusa épp a trianoni békediktátum évfordulóján egy budapesti szállodában pezsgővel koccint a román államfővel Románia nemzeti ünnepe alkalmából! Arcátlanság! 2006-ban Szent István napjára már eljött hozzánk egy fiatalember, a huzug és csaló kormány képviselője, és „elpuffantott” néhány üresen hangzó szólamfoszlányt a magyarokról - „közösen *előrenézni*” stb. Egyesek (de nagyon kevesen) tapsoltak, egyesek fütyültek. **Én most nem tapsoltam! Nem is fütyültem.** Bocskában álltam némán, szívem fölött a vitézi rend nagy jelvényével, nyakamban a Szent György-lovagrend jelvényével, kezemben nemzeti zászló, azon a koronás címer. Ez az inszignia kötelez, ezek a becsület és a haza iránti kötelesség és tisztelet jelei! Nem szabad senkiháziak miatt alpárian viselkedni és a Szent István-ünnepet, jelvényeket és a bocskait megszenteltségteleníteni! Még akkor sem, ha az említett szónok pártjának a soraiból is került ki az a miniszterelnök, aki előbb nyilvánosan kijelentette, hogy ő nem hazudott „*csak nem bontotta ki az igazságot részleteiben*”, majd amikor lelepleződött, beismerte „*Hazudtunk reggel, délben [...]*” Micsoda arcátlanság ismét! Tőlük semmi jót nem várhatunk!

De vajon szabad-e még tovább hallgatni?

A csátaljai emlékmű egyik oldalán áll egy Juhász Gyula-idézet:

„*Nem kell beszélni róla sohasem.*

De mindig, mindig gondoljunk rá.”

Sokan az idézetnek csak az első sorát szívlelik meg. Szívlelik? Dehogyan, tán csak emlékeznek rá, ha egyáltalán ismerik Juhász Gyula versét. Ha viszont ismerik, akkor ebből csak a „*Nem kell beszélni róla sohasem*”-et tartják be, mert ez nekik így egyszerűen kényelmesebb. Egy biztos: az idézet második sora, „*De mindig, mindig gondoljunk reá.*”, már teljesen idegen számukra. Hallgatnak, közömbösek, avagy épp azért hallgatnak, mert más céljaik vannak. Ez is közrejátszott a 2004. december 5-i népszavazás kialakulásában!

Márpedig minderről igenis beszélni kell!

Volt egy párt Magyarországon, nagy múltú, az első szabad választásokat szépen megnyerte. És most? Van egy párt, amelynek vezetője szavaival ugyan nem (mert szavaira vigyáz ez az asszony) de **tetteivel igenis elárulta a magyar nemzetet**. A magyar asszonyok példaképe Zrínyi Ilona, az egeri asszonyok, az a sok-sok ezer édesanya és özvegy, akiknek gyermekei/férjei a leverett szabadságharc, a 44-es véres megtorlások, a leverett 56 után áldozatul estek, és ezek az asszonyok nagy áldozatok árán, de mégis hősieken helytálltak. Méltó példaképek. Ez a politikus asszony a magyar asszonyok szégyene lett! Fölháborodva kijelenti ugyan, hogy nem helyes, hogy GY. F. az országot *k...*-nak nevezi, de minden tetteivel elősegíti a hazugság, a csalás, a nemzetpusztító pártok fennmaradását!

A nép nem hallgatott. Tüntették. A rendőrség sem maradt tétlen, brutálisan szét- és összeverte az embereket. A rendőrkapitányt kitüntetik, a kitüntetés átadásakor jelen van Szabó Magda író és tapsol! Hová jutottunk? Nos, a végeredmény az, hogy a rengeteg tüntetés ellenére minden maradt a régiben. Van egy államfő, aki igen gyorsan megtalálta azokat a paragrafusokat, amelyek szerint nem tehet semmit. Vajon ugyanolyan buzgalommal kereste azokat a paragrafusokat is, amelyek szerint mégis megtehetné azt, hogy kijelentse: nem érvényesek a választások, hisz bizonyítottan, saját bevallásuk szerint is, csalással nyertek a jelenleg hatalmon lévő pártok! Igaz, most nőtt a szememben, amikor megtagadta egy 56-ban eléggé el nem ítéhető magatartást tanúsító politikus kitüntetését. Ez már határozott tett volt!

Ilyen időkben történik valami Csátalján, a bátor, nagyszívű nemes lovag, Kovács Antal polgármester nem latolgatja, hogy jó vagy rossz idők járnak, ő cselekszik. *Res non verba!* Nála nemcsak a *verba* van meg, hanem ott a *res* is, ott vannak a tettek is:

„Az 1700 lakosú Bács-Kiskun megyei Csátalján trianoni emlékművet állítottak, amely Kovács Antal polgármester kezdeményezésével jött létre. Az avatáson jelen voltak Kövér László, a Fidesz alelnöke, Kovács Miklós KMKSZ -elnök, Ágoston András VMDP-elnök, Tökés László, az EMNT elnöke, akik beszédet is mondtak, Duray Miklósnak, az MKP alelnökének pedig a levelét olvasták fel.”

Eddig a hír, amely a világháló oldalain megtalálható. A tudósítást a cikk írója a következő szavakkal zárja: „Valóban nagyon szép emlékmű, ami sajnós sohasem kerül majd a külföldi nagy sajtók első oldalaira, mert akkor történelmi magyarázatokra és a bűnösök neveinek felsorolására lenne szükség!”

Pedig igenis beszélni kell róla!

A részletesebb ismertetés elején máris előrebocsátható: A rendezvény nem volt „tetemre hívás”-jellegű, vagy éppenséggel bosszúvágytól fűtött hangulatú!

Délután három órakor megszólaltak a harangok. Szentmisére hívott a harangszó, szentmisére a magyar nemzetért. Harangszóra vonult be a meghívott vendégek serege a templomba, népviseletbe öltözött fiatalok magyar történelmi zászlókkal a kezükben, a Szent György-lovagrend tagjai, báró lovag vitéz dr. Cseke László kancellár vezetésével mentek, akik egész Magyarországról, a nyugati országokból és a Délvidékről is képviseltették magukat. A szentmisét ft. dr. Bábel Balázs Kalocsa-Kecskemét érseke celebrálta. Nekünk délvidékieknek – fájdalmas emlékeket ébresztő, de mégis tán balzsamként ható – nagy jelentőségű az a tény, hogy ezt a szentmisét a Magyar Nemzetért (így nagybetűkkel áll a meghívón) a kalocsai érsek mondta, hisz Délvidék egy része, Szabadka is Trianon előtt a kalocsai érsekséghez tartozott.

A szentmise után ismét zúgtak a harangok, de most nem úgy, ahogyan Szent István ünnepén beharangozás után a templomban éneklük: „*Zeng a harang hívó szóval e szép ünnep reggelén ...*”, nem is úgy, ahogyan zúgnak a harangok délben 1456 óta, a nándorfehérvári diadal óta, hanem mély bűgásukkal emlékeztetnek 1920. június 4-ére, arra, hogy akkor vesztett el az, amiért a magyarok ezrei, százezrei évszázadok óta vérüket ontották. „*[...] volt nekünk egy országunk e földön, Melyet magyar erő szerzett vitézül ...*” (Juhász Gyula). És akkor Trianonban: „*Consumatum est! Bevégeztetett!*” (Ján 19, 30) Erre a gyászos napra emlékeztettek a csátaljai harangok. E harangzúgás közepette vonultak a jelenlevők százai a templomból a térre, ahol már ott ált leleplezésre és megszentelésre várva az emlékmű. Az ava-

tandó emlékműnél díszőrséget állt egy korhű 48-as huszár és egy tüzér, valamint honvéd egyenruhában a Vitézi Rend egy nemzetes képviselője.

A himnusz hangjai után a köszöntőt Kovács Antal polgármester mondta, részletezte mindazokat a nehézségeket, amelyeket az a kormány támasztott nemes törekvése elé, amely 2004. december 5-ét „a bölcs hazafiság győzelmének nevezte.” A polgármester megemlítette, hogy az emlékü nem kapott védettséget és a „jóakarók” azt mondták neki, így Magyarországon bárhol ugyanilyen emlékművet emelhetnek. Bárcsak így lenne, legyen sok ilyen, ugyanilyen emlékmű – mondta a polgármester úr. Az emlékmű homlokzata szent korona formájú és azon a 64 vármegye címerei, előtte a történelmi Magyarország térképe, azon feltüntetve a nagyobb városok, így többek között Újvidék, Nándorfehérvár, Kolozsvár és Nagyvárad.

Kövér László avató beszédét követve dr. Bábel Balázs érsek úr megszentelte a frissen leleplezett emlékművet. Ezután énekek, versek és beszédek követték egymást. Amint már a fenti tudósításból is kiderült, a Vajdaságot az itteni politikusok közül Ágoston András képviselte. Megjelenése sajnós – mind szellemében, mind külsőségeiben – elütött a többi résztvevőtől: beszédében elsősorban a politikai élet visszáságaival, nem pedig Trianonnal foglalkozott, mindezt tette sportosan öltözve fehér nadrágban és barna viharkabátban, míg a jelenlévő férfiak – akik nem voltak egyenruhában vagy bocskaikban – sötét öltönyben fekete nyakkendőt viseltek. Igaz, nem a ruha teszi az embert, de illik az alkalomnak megfelelően öltözni és ezzel a meghívó házigazdánkat megtisztelni.

Duray Miklós nem tudott jelen lenni, levelét felolvasták. Néhány részlet, amelyhez nem szükségeltetik semmit sem hozzáfűzni:

„Formak bennünk az indulatok Trianon miatt, de a Kárpátok gerincén végigfutó egykori magyar államhatárt már csak néhányan siratják. Az ipartörténetben járatosak még tudják, hogy a mai resicai vasúti javítóüzem valamikor „magyar vasúti mozdonyokat” gyártott, és Fiume valamikor magyar kikötő volt.

Aki ott járt, láthatta a Budapesten öntött vasbakokat. Egyre kevesebb magyarnak fáj azonban, hogy a vasbányáinkat is elvették, hiszen évek óta nem termelnek belőlük vasércet. A közel száz évvel ezelőtti ipari területeken, ahol akkor még a magyar államrend és -érdek uralkodott, és tisztességes megélhetése volt az embereknek, az államfordulat óta mindmáig a szegénység az úr. Az ott élő magyarokkal ki törődik? [...]

A nemzet többségét nem bántja, mi történik a nemzet kisebbik részével, és az sem izgatja, hogy immár csaknem kilencven éve nincs egyazon állampolgársága nemzetünk tagjainak. A többség láthatóan annyira azonosult a szétszakítottsággal – jórészt a több mint negyvenévnnyi kommunista uralom hatására –, hogy ma már elutasítja ezt az igényt. Így viselkedik a maradék Magyarország éppen regnáló – jogilag legitim – posztkommunista kormánya is, noha az alkotmány kötelezi őt az elszakítottak iránti felelősségvállalásra. [...]

A Duray-beszédet mintegy kiegészítendő következő Reményik Sándor *Keserű szívvel* c. verse. A hivatalos meghívón „Nevada Ferencné, Délvidék” áll, valójában a Nevada kislány mondta el a verset - sikert, de elsősorban meghatottságot és elismerést kíválva. Most már mi, délvidékiek is büszkén húzhattuk ki magunkat, hisz gyermeki hangon és ezáltal tán még szívhez szólóbban hangzott:

„Keserű szívvel bizony mondom néktek,
Ti csonka-magyarok:
Az ország szíve, Magyarország szíve
Ma már a Végeken dobog.”

A Szózat elhangzása után a rendezvény ismét a templomban folytatódott. A Magyar Nemzeti Kamaraszínház Usztics Mátyás színművész vezetésével „Perújrafelvétel” címmel Wass Albertre emlékezett.

Már késő este volt, kilencre járt az idő, amikor a sok felemelő szellemi és lelki táplálékot pompás állófoga-

dás követte. Az a szeretet és összefogás, ami lehetővé tette az egész rendezvény megtartását, megérdemel néhány szót a „földiek” vonatkozásában is: étlap hirdette, hogy milyen földi javakban lesz részünk: APERITIF: magyar pálinkák; BOROK: Árpád vére, Magyarok könyve; ÁSVÁNYVÍZ: Hargita borvíz. Az egyéb „földi javakat” olimpiai és világbajnok mesterszakácsok készítették, az édességeket pedig a Szentkorona cukrászda.

A rendezvény folyamán talákoztunk a szomorú valósággal, azzal, ami a magyar nemzet tragédiáját okozta, felelevenedett bennünk a sorsunk iránti közhözny okozta fájdalom is, de mégis érezni lehetett azt,

amit a díszemelőnyen a történelmi Magyarország térképe mellett olvashattunk: **EGYEK VAGYUNK!**

Néhány hét múlva ez az „Egyek vagyunk!” még megerősödött bennünk, amikor a *Vajdasági Pax Romana* szervezésében az anyaországból két neves személyiség tartott előadást. Az egyikük, dr. HUSZÁR PÁL, „Kedves testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!” – szavakkal kezdte előadását, a Magyar Páneurópai Unió elnöke, dr. gróf BETHLEN ISTVÁN, pedig így köszöntött bennünket: „Adjon Isten jó napot, kedves *Délvidéki Testvérek!*”

Minderről beszélni kellett!

Kovács Antal polgármester, a Szent György-lovagrend tagja